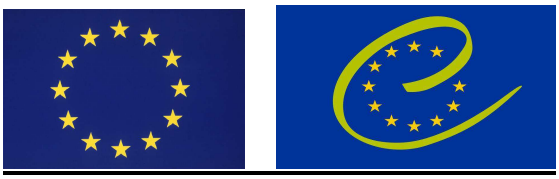
Biuletyn Europejski nr 2 (3)/2014*

SPIS TREŚCI

Informacje s. 2

Nowe akty prawne UE s. 2

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE s. 2

- Podatki s. 2
- Cudzoziemcy s. 3

Orzecznictwo ETPC s. 5

* Biuletyn opracowywany przez Wydział VII Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi wybór aktów prawnych Unii Europejskiej i orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktów prawnych Rady Europy i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych.

Informacje

- Naczelny Sąd Administracyjny w sprawie o sygn. akt II GSK 686/13 postanowił w dniu 15 stycznia 2014 r. przedstawić na podstawie art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) Trybunałowi Konstytucyjnemu następujące pytanie prawne: „Czy art. 14 ust. 1 i art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.) są zgodne: z art. 2 i 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,z art. 20 i 22 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej?”

- Rzecznik generalny w swojej opinii w sprawach połączonych C - 293/12 i C - 594/12 Digital Rights Ireland oraz Seitlinger i in. wskazał, że dyrektywa w sprawie zatrzymywania danych jest niezgodna z Kartą praw podstawowych. Zaproponował on jednak zawieszenie skutków stwierdzenia nieważności, aby prawodawca Unii mógł podjąć w rozsądnym terminie działania konieczne do usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości.

- Rzecznik Praw Obywatelskich przeprowadził badania i przygotował publikację pt. „Polska mapa międzynarodowych konwencji praw człowieka”. Publikacja dostępna na stronie www.rpo.gov.pl pokazuje obecny stan zobowiązań międzynarodowych Polski w obszarze ochrony praw człowieka.

Nowe akty prawne UE

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 17/2014 z dnia 10 stycznia 2014 r. ustanawiające standardowy formularz powiadomienia o szczególnym środku w ramach mechanizmu szybkiego reagowania na nadużycia związane z podatkiem VAT (Dz. Urz. UE z 2014 r., Nr 8, s. 13-15). Rozporządzenie weszło w życie z dniem 14 stycznia 2014 r.

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE

[W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy.]

Podatki

Wyrok Trybunału z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie C-300/12 Ibero Tours GmbH

Podatek od wartości dodanej – Czynności biur podróży – Przyznanie rabatu podróżnym – Ustalenie podstawy opodatkowania usług świadczonych w ramach działalności pośrednictwa

Przepisy szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona

podstawa wymiaru podatku, powinny być interpretowane w ten sposób, że określone przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 24 października 1996 r. w sprawie C-317/94 Elida Gibbs zasady dotyczące ustalania podstawy opodatkowania podatkiem VAT nie mają zastosowania wówczas, gdy biuro podróży działające w charakterze pośrednika przyznaje konsumentowi końcowemu z własnej inicjatywy i na własny koszt obniżkę ceny na usługę główną świadczoną przez organizatora wycieczek turystycznych.

Cudzoziemcy

Wyrok Trybunału z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie C-423/12 Flora May Reyes przeciwko Migrationsverket

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2004/38/WE – Prawo obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich – Prawo pobytu w państwie członkowskim obywatela państwa trzeciego będącego bezpośrednim zstępnym osoby mającej prawo pobytu w tym państwie członkowskim – Pojęcie osoby pozostającej „na utrzymaniu”

Artykuł 2 pkt 2 lit. c) dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG należy interpretować w ten sposób, że nie zezwala on państwu członkowskiemu na wymaganie w okolicznościach takich jak rozpatrywane w sprawie głównej, by zstępny w linii prostej, który ma co najmniej 21 lat – aby można było uznać go za pozostającego na utrzymaniu i tym samym objąć definicją użytego w tym przepisie pojęcia członka rodziny – wykazał, że bezskutecznie podejmował starania w celu znalezienia pracy lub uzyskania ze strony organów państwa pochodzenia pomocy na pokrycie kosztów utrzymania lub też próbował w inny sposób zapewnić sobie utrzymanie.

Artykuł 2 pkt 2 lit. c) dyrektywy 2004/38 należy interpretować w ten sposób, iż okoliczność, że uznaje się, iż członek rodziny ma ze względu na uwarunkowania osobiste, takie jak wiek, wykształcenie czy stan zdrowia, realne szanse na znalezienie zatrudnienia, i że ponadto zamierza on podjąć pracę w przyjmującym państwie członkowskim, nie ma wpływu na wykładnię warunku dotyczącego pozostawania „na utrzymaniu”, o którym mowa w tym przepisie.

Wyrok Trybunału z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie C-378/12 Nnamdi Onuekwere przeciwko Secretary of State for the Home Departament

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2004/38/WE – Artykuł 16 ust. 2 i 3 – Prawo stałego pobytu obywateli państw trzecich będących członkami rodziny obywatela Unii – Uwzględnienie okresów odbywania kary pozbawienia wolności przez tych obywateli

Artykuł 16 ust. 2 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG, należy interpretować w ten sposób, że okresy odbywania kary pozbawienia wolności w przyjmującym państwie członkowskim przez obywatela państwa trzeciego będącego

członkiem rodziny obywatela Unii, który nabył prawo stałego pobytu w tym państwie członkowskim podczas tych okresów, nie mogą być brane pod uwagę dla celów nabycia przez tego obywatela państwa trzeciego prawa stałego pobytu w rozumieniu tego przepisu.

Artykuł 16 ust. 2 i 3 dyrektywy 2004/38 należy interpretować w ten sposób, że okresy odbywania kary pozbawienia wolności w przyjmującym państwie członkowskim przez obywatela państwa trzeciego będącego członkiem rodziny obywatela Unii, który nabył prawo stałego pobytu w tym państwie członkowskim podczas tych okresów, przerywają ciągłość pobytu.

Wyrok Trybunału z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie C-400/12 Secretary of State for the Home Department przeciwko M.G.

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2004/38/WE – Artykuł 28 ust. 3 lit. a) – Ochrona przed wydaleniem z terytorium – Sposób obliczania dziesięcioletniego okresu – Uwzględnienie okresów odbywania kary pozbawienia wolności

Wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG należy dokonywać w ten sposób, że dziesięcioletni okres pobytu, o którym mowa w tym przepisie, powinien być zasadniczo nieprzerwany, a oblicza się go wstecz, od dnia wydania decyzji o wydaleniu danej osoby.

Wykładni art. 28 ust. 3 lit. a) dyrektywy 2004/38 należy dokonywać w ten sposób, że okres odbywania przez daną osobę kary pozbawienia wolności może zasadniczo przerwać ciągłość pobytu w rozumieniu tego przepisu i mieć wpływ na przyznanie zwiększonej ochrony, jaką ten przewiduje, w tym w wypadku gdy osoba ta przebywała w przyjmującym państwie członkowskim przez dziesięcioletni okres poprzedzający odbywanie przez nią kary pozbawienia wolności. Okoliczność taka może zostać uwzględniona przy całościowej ocenie wymaganej celem ustalenia, czy zostały zerwane zadzierzgnięte uprzednio z przyjmującym państwem członkowskim więzi integracyjne.

Wyrok z 30 stycznia 2014 r., C-285/12 Aboubacar Diakité przeciwko Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides

Dyrektywa 2004/83/WE – Osoby kwalifikujące się do ochrony uzupełniającej – Artykuł 15 lit. c) – Pojęcie „wewnętrznego konfliktu zbrojnego” – Wykładnia autonomiczna poprzez odniesienie do międzynarodowego prawa humanitarnego

Wykładni art. 15 lit. c) dyrektywy Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm dla kwalifikacji i statusu obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako uchodźców lub jako osoby, które z innych względów potrzebują międzynarodowej ochrony, oraz zawartości [treści] przyznawanej ochrony, należy dokonywać w ten sposób, że do celów stosowania tego przepisu przyjmuje się wystąpienie wewnętrznego konfliktu zbrojnego w sytuacji, gdy dochodzi do starć pomiędzy siłami porządkowymi państwa a jedną lub kilkoma uzbrojonymi grupami lub gdy dochodzi do starć pomiędzy dwiema lub kilkoma uzbrojonymi grupami, przy czym nie jest konieczne, by konflikt ten mógł być zakwalifikowany jako niemiędzynarodowy konflikt zbrojny w rozumieniu międzynarodowego prawa humanitarnego i by natężenie starć zbrojnych, poziom organizacji ścierających się sił zbrojnych czy czas trwania konfliktu stanowiły przedmiot oceny odrębnej od oceny poziomu przemocy szerzącej się na danym terytorium.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Orzeczenie ETPC z 9 stycznia 2014 r. w sprawie Maravic Markes przeciwko Chorwacji (skarga nr 70923/11)

W sytuacji, kiedy sąd administracyjny nie przekaże stronie odpowiedzi drugiej strony, zawierającej nowe argumenty, na których Sąd oparł się w wyroku, to – niezależnie od zasadności argumentów i ich wagi dla rozstrzygnięcia sprawy – narusza zasadę „równości broni", przewidzianą w art. 6 § 1 Konwencji (w tej kwestii również: orzeczenie ETPC w sprawie Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands, z 27 października 1993, § 33, Seria A nr 274, Ankerl v. Switzerland, z 23 października 1996, § 38, 1996-V, Ruiz-Mateos v. Spain, z 23 czerwca 1993, § 63, Seria A nr 262, oraz Wynen v. Belgium, skarga nr 32576/96, § 32, ECHR 2002-VIII).

Orzeczenie ETPC z 28 stycznia 2008 r. w sprawie Akhadov przeciwko Słowacji (skarga nr 43009/10)

Skarżący, Khizri Akhadov, obywatel rosyjski, urodził się w 1965 roku i w czasie zdarzenia mieszkał w Żylinie na Słowacji. Sprawa dotyczy postępowania sądowego, które zostało wszczęto przez skarżącego w przedmiocie prawidłowości wydania nakazu aresztowania w celu wydalenia. W czerwcu 2009 roku Akhadov został zatrzymany przez Policję Wydział ds. Cudzoziemców pod zarzutem nielegalnego pobytu na terytorium Słowacji. W toku instancji, Sąd Okręgowy uchylił pierwotny nakaz zatrzymania i przekazał sprawę do Policji w celu ponownej oceny odpowiednich faktów i wydania nowej decyzji. Tymczasem w czasie trwania postępowania w listopadzie 2009 roku Akhadov został wydalony do Rosji. W skardze podnosi, że postępowanie prowadzone w początkowej fazie przez sąd było niezgodne z wymogami artykułu 5 § 4 Konwencji („*każdy, kto został pozbawiony wolności przez zatrzymanie lub aresztowanie, ma prawo odwołania się do sądu w celu ustalenia bezzwłocznie przez sąd legalności pozbawienia wolności i zarządzenia zwolnienia, jeżeli pozbawienie wolności jest niezgodne z prawem. prawo do zatrzymania zgodnie z prawem postanowił szybko przez sąd)*

Trybunał przypomniał że, gwarantując osobom zatrzymanym prawo do wszczęcia postępowania w celu zakwestionowania legalności pozbawienia wolności, art. 5 § 4 Konwencji wskazuje również na ich uprawnienie dotyczące niezwłocznego rozstrzygnięcia sądu w kwestii prawidłowości zatrzymania. W celu ustalenia, czy został spełniony wymóg niezwłocznego rozstrzygnięcia, konieczne jest - w przypadku gdy postępowanie prowadzone było prowadzone w toku instancji, dokonanie wielopłaszczyznowej oceny. Na pytanie, czy prawo do niezwłocznego rozstrzygnięcia zostało zachowane należy ocenić, podobnie, jak to ma miejsce w przypadku rozsądnego terminu określonego w art. 5§ 3 i 6§ 1 Konwencji - w świetle okoliczności każdego przypadku, biorąc pod uwagę złożoność postępowania, postępowanie władz krajowych, postępowania skarżącego oraz konsekwencje dla tych ostatnich (MOOREN przeciwko Niemcom [GC], nr . 11364 / 03 , § 106 , 9 lipca 2009 r.).
Dotychczasowe orzecznictwo (na przykład: Rehbock przeciwko Słowenii, nr 29462/95, §§ 85-88, ECHR 2000 -XII; Kadem przeciwko Malcie nr 55263/00, nr 55263/00, § § 44 i 45; Abidov , cytowany powyżej , § § 60-63; Niyazov przeciwko Rosji, nr 27843/11, § § 155-164 oraz Savriddin Dzhurayev przeciwko Rosji, nr 71386/10, § § 227-237) zdaniem Trybunału, umożliwia stwierdzenie, że sprawa skarżącego z dnia 13 lipca 2007 nie została załatwiona bezzwłocznie.

Orzeczenie ETPC z 28 stycznia 2014 r. w sprawie Bittó i inni przeciwko Słowacji (nr skargi 30255/09)

Sprawa dotyczy skarg 20 obywateli Słowacji wskazujących, że system regulacji czynszu nieruchomości będących ich własnością ogranicza ich prawo do swobodnego korzystania z nieruchomości. Skarżący wskazują, że czynsz regulowany nie wystarcza na pokrycie kosztów utrzymania i napraw nieruchomości odremontowanych pod koniec czasów reżimu komunistycznego i w ten sposób narusza art. 1 Protokołu nr 1 (ochrona własności) oraz art. 14 Konwencji (zakaz dyskryminacji).

Trybunał odwołał się do dwóch swoich wcześniejszych orzeczeń - Hutten - Czapska przeciwko Polsce [GC], nr . 35014/97 , § § 160-68 oraz Edwards przeciwko Malcie , nr . 17647 / 04 , § § 52-78 z 24 października 2006. Trybunał przyznał, że brak mieszkań dostępnych do wynajęcia w przystępnej cenie po upadku reżimu komunistycznego spowodował konieczność pogodzenia sprzecznych interesów właścicieli i lokatorów, w szczególności w odniesieniu do mieszkań, które zostały przywrócone do pierwotnych właścicieli . Władze państwowe były zobowiązane z jednej strony, do zapewnienia ochrony praw własności a, z drugiej strony, do poszanowania praw socjalnych lokatorów. Niemniej jednak uzasadnione interesy społeczności w takich sytuacjach wymagają sprawiedliwego podziału obciążeń społecznych i finansowych w czasie transformacji. Obciążenia te nie mogą dotyczyć tylko jednej określonej strony (zob. Hutten- Czapska , cytowany powyżej, § 225). Zdaniem Trybunału doszło w tym przypadku do naruszenia artykułu 1 Protokołu nr 1. Jak wynika z orzecznictwa, artykuł 1 Protokołu nr 1 zawiera trzy oddzielne zasady: zasada pierwsza, zawarta w zdaniu pierwszym pierwszego paragrafu, ma charakter generalny i gwarantuje poszanowanie mienia; druga zasada, zawarta w drugim zdaniu pierwszego paragrafu, mówi o możliwości pozbawienia mienia, ale pod pewnymi warunkami; trzecia zasada, zawarta w drugim paragrafie stanowi, że Państwa Strony są uprawnione, *inter alia* do uregulowania sposobu korzystania z mienia zgodnie z interesem powszechnym. Te trzy zasady nie są jednakże odrębne w tym sensie, że nie ma pomiędzy nimi związku. Zasady druga i trzecia dotyczą konkretnych przypadków ingerencji w prawo do poszanowania mienia i dlatego też należy je interpretować w świetle ogólnego charakteru zasady pierwszej (zob. m.in. *James i inni przeciwko Wielkiej Brytanii*, wyrok z 21 lutego 1986 r., Seria A nr 98, s. 29-30, § 37; który powtarza w części zasady wskazane przez Trybunał w sprawie *Sporrong i Lönnroth przeciwko Szwecji*, wyrok z 23 września 1982 r., Seria A nr 52, s. 24, § 61; zob. także *Broniowski przeciwko Polsce*, cytowany powyżej, § 134).